

Norsk Ornitologisk Forening (NOF)

Sandgata 30 B
N-7012 Trondheim

e-post: nof@birdlife.no internett: www.birdlife.no

Telefon: (+ 47) 73 84 16 40
Bankgiro: 4358.50.12840
Org. nr.: 970 089 748 NVA

Klima- og miljøminister Tine Sundtoft
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Deres ref.	Deres kontaktperson Tine Sundtoft	Vår ref. 2014-27/350.2	Vår kontaktperson Kjetil Aa. Solbakken	Dato 25.06.2014
------------	--------------------------------------	---------------------------	---	--------------------

Nasjonal tiltakspakke for sjøfugler

Situasjonen for norske sjøfuglbestander er alvorlig og mange arter er i sterk tilbakegang. I løpet av de siste 50 årene er for eksempel mer enn 9 av 10 lomvier forsvunnet fra den norske hekkebestanden. Situasjonen på det kjente fuglefjellet Runde på Sunnmøre ble i vår gjenstand for en egen sjøfuglkonferanse, med påfølgende bred omtale i Aftenposten. Men det er ikke bare på Runde at sjøfuglene har problemer. Langs hele norskekysten er sjøfuglbestandene utsatt for flere negative påvirkningsfaktorer. Summen av disse faktorene medfører at mange av bestandene synker med urovekkende hastighet. De stadig færre voksne sjøfuglene som kommer til hekkeplassene om våren sliter med å finne nok mat til ungene, og for få unger lever opp. Situasjonen i Norge er dessverre ikke unik. Sjøfugler er under svært stort press verden over.

Endringer i økosystemet i havet som følge av klimaendringer er en sannsynlig forklaring på noen av de problemene våre sjøfuglbestander opplever, men det er på langt nær den eneste forklaringen. Mye tyder på at klimaendringene forsterker effekten av andre problemer som rammer sjøfuglene. De omfattende og komplekse klimaendringene som nå skjer i havet, gjør at det er viktigere enn noen gang å kontrollere de andre faktorene som påvirker sjøfugler negativt, som for eksempel fiskerier, oljeforurensning, miljøgifter, marin forsøpling, forstyrrelser i hekketiden og fremmede arter.

Hvis vi skal ha et reelt håp om å kunne bedre bestandssituasjonen for sjøfuglene i Norge må vi derfor fokusere på de påvirkningsfaktorene vi kan gjøre noe med – i første omgang gjennom tiltak som virker raskt. NOF har flere ganger i de senere årene bedt miljømyndighetene om å iverksette tiltak for å bedre situasjonen for sjøfuglene. Vi innser imidlertid at dette ikke er en oppgave miljøforvaltningen kan løse alene. Her må flere sektorer bidra for å hindre at det samlede presset på sjøfuglene blir for stort. Ikke minst vil et samarbeid med næringsaktører langs kysten være en del av løsningen.

Norge forvalter en stor andel av de Nord-Atlantiske sjøfuglbestandene og vi har et internasjonalt ansvar for å bidra til bestandenes overlevelse. Sjøfuglene er også en viktig del av den norske natur- og kulturarven som vi verdsetter høyt, og er også et sentralt element i havets økosystemtjenester. Store opplevelsesverdier er knyttet til sjøfuglene, og fuglefjellene er et viktig element i utviklingen av naturbasert reiseliv langs kysten: uten fugler i fuglefjellene blir Norge en unik attraksjon fattigere.

Med dette brevet ønsker vi å ta initiativ til en bred satsing for sjøfuglene i Norge. Fordi årsakene til den kritiske situasjonen for sjøfuglene er sammensatte er det behov for tiltak i flere sektorer og på ulike politikkområder, og et samarbeid med næringer som har betydning for sjøfuglbestandenes utvikling. Som et første skritt foreslår NOF at klima- og miljøministeren inviterer til en nasjonal rådslagning der myndighetene, næringsaktører, frivillige organisasjoner og relevante fagmiljøer deltar. Hensikten med denne rådslagningen bør være å identifisere innsatsområder og formulere en tiltakspakke for å redde sjøfuglbestandene fra kollaps. I forbindelse med utvikling av en tiltakspakke for sjøfugler foreslår NOF at det blant annet fokuseres på følgende:

- Konkrete tiltak som reduserer sannsynligheten for at sjøfugler blir fanget og drukner i fiskeredskaper, i første rekke utarbeide en egen handlingsplan mot bifangst av sjøfugl i fiskeriene, i nært samarbeid med kystfiskerieringen. Fungerende tiltak vil være «vinn - vinn» for næringen og for sjøfuglvernet. Vi viser i denne sammenheng til EUs handlingsplan på området og NOFs nettsak: <http://www.birdlife.no/naturforvaltning/nyheter/?id=1159>
- Målrettede tiltak i forvaltningen av fiskearter som direkte eller indirekte er viktige for sjøfugler. Bestanden av flere viktige fiskearter er i dag under sine naturlige nivåer på grunn av overfiske.
- Bedre beskyttelse av sjøfugler innenfor eksisterende verneområder gjennom å styrke vernebestemmelsene og praktiseringen av dem, inkludert utvidelse av perioden med ferdselsforbud til å gjelde hele yngletiden i noen områder.
- Utvikle og prøve ut en ordning for fleksible verneområder for å sikre hekkekolonier for makrellterne og rødnebbterne som er kjent for å skifte hekkeplass i skjærgårdsområder og derfor ofte hekker utenfor fast vernede områder. Utvikling av en slik ordning kan kanskje skje i samarbeid med kommuner og båtforeninger.
- Bedre beskyttelse av hekkende sjøfugler utenfor vernede sjøfuglkolonier, blant annet gjennom en målrettet informasjons- og holdningskampanje for å fortelle om sjøfuglenes situasjon og hva man kan bidra med for å bedre den.
- Øke ressursene til oppfølgingen av den nasjonale handlingsplanen mot mink, som er en fremmed art med status *svært høy risiko* på norsk svarteliste for arter.
- Unngå å lokalisere vindkraftverk i viktige trekkruiter eller næringssøksområder for sjøfugl.
- Rask gjenopptakelse av arbeidet med å utarbeide nasjonale handlingsplaner for sjøfugler. Dette gjelder både en overordnet plan og artsvisse handlingsplaner for de mest utsatte artene.

Vi foreslår at det nedsettes en arbeidsgruppe, ledet av Klima- og miljødepartementet, for å identifisere, samordne og følge opp tiltak på tvers av sektorene. Med våre 9000 medlemmer, fylkesavdelinger og lokallag ønsker NOF å bidra til en nasjonal satsing for å bevare levedyktige sjøfuglbestander i hele Norge. For å nå dette målet trenger vi et bredt og nytenkende samarbeid der myndighetene, relevante næringer, frivillige organisasjoner og fagmiljøene alle må gjøre sitt.

For å komme i gang kreves politisk lederskap. Med dette brevet ønsker jeg å invitere klima- og miljøministeren til å lede an i en satsing for bevaring av sjøfuglene og derved til å sette agendaen for en utvikling som sikrer en vital del av vår natur- og kulturarv og havets økosystemtjenester for ettertiden. NOF står klar til å bidra, og jeg vil gjerne diskutere veien videre med deg i et møte etter sommeren.

For Norsk Ornitologisk Forening

Kjetil Aa. Solbakken

Kjetil Aa. Solbakken
Generalsekretær

Kopi:
Miljødirektoratet post@miljodir.no